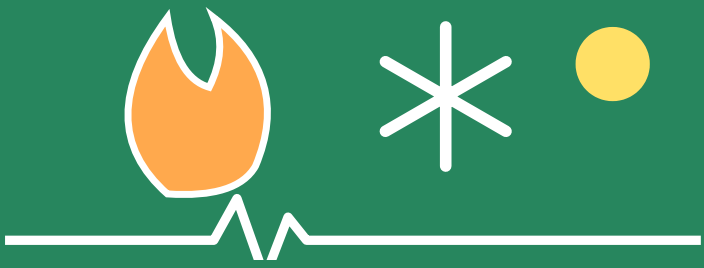
SIK GÖRÜLÜR SINAV KONUSU

ÜNİTE 14

Yanık, Soğuk ve Sıcak Acilleri

Termal, kimyasal ve elektrik yanıkları, donma, hipotermi, sıcak yorgunluğu ve sıcak çarpması

Okuma süresi: **12 dakika**

BU ÜNİTEDE

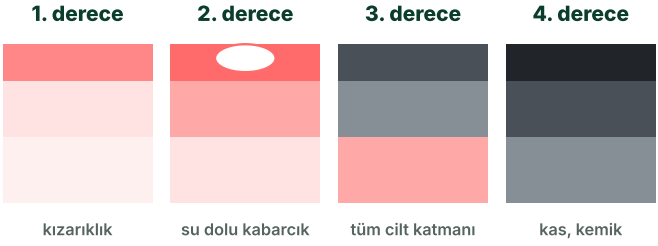
Yanıkta ilk dakikalarda yapılan doğru soğutma hasarı azaltır. Yanığın yanında soğuk ve sıcak kaynaklı acilleri de öğreneceğiz.

14.1 · YANIK

Yanık ve dereceleri

Yanık; ısı, soğuk, elektrik, radyasyon ya da kimyasala maruz kalarak cilt ve alt dokularda oluşan hasardır. Ciddiyeti derinlik, yaygınlık, bölge, yaş ve solunum yolunun etkilenmesine bağlıdır.

Derece	Görünüm
1. derece	Yalnızca üst tabaka; kızarıklık ve ağrı
2. derece	Üst ve alt tabaka; **içi su dolu kabarcıklar**
3. derece	Tüm cilt katmanları; beyaz-kahverengi, ağrısız olabilir
4. derece	Kas ve kemiğe kadar ulaşır

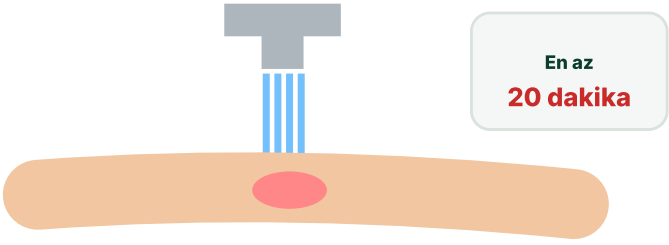
14.2 · TERMAL YANIK

Soğut, örtme, patlatma

- Yanma nedeni ortadan kaldırılır; alev alan kişi koşturulmaz, yerde yuvarlanır ya da battaniyeyle örtülür.
- Küçük ve orta yanık **en az 20 dakika** soğuk su altında tutulur. Geniş yanıkta ısı kaybı olmaması için ıslak temiz bezle 15-30 dakika soğutulur.
- Yapışmamış giysiler soğutmadan sonra çıkarılır; şişmeden önce takılar çıkarılır.
- Yanık streç film gibi temiz, tiftiksiz malzemeyle örtülür; kol ve bacak yüksekte tutulur.

HAYATİ KURAL

Su dolu kabarcıklar **patlatılmaz**. Diş macunu, yoğurt, buz, pudra, merhem sürülmez.

Kabarcık patlatılmaz · diş macunu, yoğurt sürülmez

14.3 · KİMYASAL VE ELEKTRİK

Önce kaynağı kesin

- **Kimyasal:** Eldiven giyilir. Toz kimyasal önce **fırçalanır**, sonra 10-15 dakika nazik akan suyla yıkanır; alkali yanıkta yıkama daha uzun sürer. Bulaşmış giysi ve takılar çıkarılır.
- **Elektrik:** Kaynağa bağlı kişiye **dokunulmaz**; sigorta kapatılır. Ev elektriğinde kuru tahta, plastik gibi yalıtkan bir cisimle kaynak uzaklaştırılır.
- Elektrik yanığı 10-15 dakika, çok soğuk olmayan suyla soğutulur; giriş ve çıkış yaraları örtülür.

HAYATİ KURAL

Yüksek gerilimde (1000 V ve üzeri) akım yaklaşık **18 metreye** kadar sıçrayabilir. Akım kesildiğinden emin olmadan yaklaşmayın.

14.4 · SOĞUK ACİLLERİ

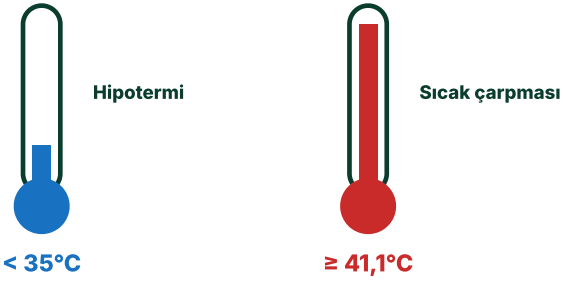
Donma ve hipotermi

Donma, dokuların soğukla hasarlanmasıdır; en çok el, ayak, kulak, burun etkilenir. **Hipotermi**, vücut sıcaklığının **35°C'nin altına** düşmesidir.

- Kişi sıcak, kapalı ortama alınır; donmuş ayak üzerinde **yürütülmez**, taşınır.
- Islak giysiler çıkarılır, kuru giydirilir; bilinci açıksa sıcak içecek verilir.
- Göğüs, koltuk altı ve kasığa ılık su paketleri konur; uzuvlar ısıtılmaya çalışılmaz.

⚠ DİKKAT EDİN

Donmuş bölge **ovulmaz**; ateş ya da ısıtıcıyla doğrudan ısı uygulanmaz. Sigara içirilmez.

14.5 · SICAK ACİLLERİ

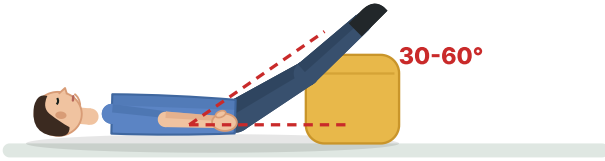
Sıcak yorgunluğu ve sıcak çarpması

Sıcak yorgunluğu
Aşırı terleme, kramp, baş dönmesi. Serin yere alınır, şok pozisyonu verilir, **bol su** içirilir.

Sıcak çarpması
Vücut ısısı **41,1°C** ve üstü; sıcak, kırmızı, kuru cilt, bilinç değişikliği. Hayatı tehdit eder.

- Serin ortama alınır, şok pozisyonu verilir, ıslak bez ya da serin duşla soğutulur.
- Bilinç değişikliği varsa soğutma geciktirilmez; ısı **38-39°C**'ye inince durdurulur.
- 112 aranır; bilinci açıksa istisnai olarak **bol su** içirilir.

Sıcak çarpmasında şok pozisyonu
Bacaklar yukarıda, üstü örtülü

SIRADAKİ ADIM

Çalışmaya devam edin

📚 İlk Yardım Dijital Eğitim Kitabı
Diğer ünitelere geçmek için dokunun

YENİ ÜMİT İLK YARDIM EĞİTİM MERKEZİ

📍 Mareşal Çakmak, Bağcılar Cd. No:114 D:B, 34160 Güngören/İstanbul

📞 **(0212) 642 44 99**

💬 WhatsApp: **+90 546 549 40 77**

SOSYAL MEDYA HESAPLARIMIZ

📘 **facebook.com/ilkyardimegiticiegitimi**

📸 **instagram.com/yeniumitilkyardim**

EĞİTMEN NOTU

Bu üniteyi tamamladınız. Kırmızı “Hayati Kural” kutularını bir kez daha okuyun; bir hayat kurtarmanız gerektiğinde aklınıza ilk gelecek olanlar onlardır. Sonra ünite testini çözün.